

Tarcisio Bertone

Orędzie fatimskie

Salvatoris Mater 2/3, 457-461

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kongregacja Nauki Wiary

Congregazione per la dottrina della fede

Orędzie fatimskie¹

Prezentacja

Na przełomie drugiego i trzeciego tysiąclecia Papież Jan Paweł II postanowił opublikować zapis trzeciej części «tajemnicy fatimskiej».

Po dramatach i okrucieństwach XX stulecia, jednego z kluczowych okresów ludzkich dziejów, którego kulminacyjnym momentem był krwawy zamach na „słodkiego Chrystusa na ziemi”, zostaje oto ujawniona rzeczywistość, która współtworzy historię, a zarazem wyjaśnia jej głęboki sens w perspektywie duchowej, niechętnie przyjmowanej przez współczesną mentalność, pozostającą pod silnym wpływem racjonalizmu.

Objawienia i nadprzyrodzone znaki występują w całych dziejach, wkraczają w centrum ludzkich wydarzeń i towarzyszą historii świata, zdumiewając wierzących i niewierzących. Zjawiska te nie mogą być sprzeczne z treścią wiary, natomiast winny być skupione wokół centralnego motywu Chrystusowego przepowiadania – wokół miłości Ojca, która pobudza ludzi do nawrócenia i daje im łaskę, aby potrafili zawierzyć Mu z synowską ufnością. Taką wymowę ma również orędzie z Fatimy, którego nagłące wezwanie do nawrócenia i pokuty wprowadza nas w istocie w samo serce Ewangelii.

Fatima to bez wątpienia najbardziej profetyczne z objawień nowożytnych. Pierwsza i druga część „tajemnicy”, które zostają opublikowane w pierwszej kolejności w trosce o kompletność dokumentacji, dotyczą przede wszystkim straszliwej wizji piekła, kultu Niepokalanego Serca Maryi i drugiej wojny światowej oraz zapowiadają ogromne szkody, jakie Rosja miała wyrządzić ludzkości przez odejście od wiary i wprowadzenie komunistycznego totalitaryzmu.

W 1917 r. nikt nie mógłby sobie wyobrazić tego wszystkiego: troje *pastorinhos* (pastuszków) z Fatimy widzi, słyszy i zapamiętuje objawienia, a Łucja, świadek żyjący do dzisiaj, na polecenie biskupa Leirii i za przyzwoleniem Matki Bożej utrwała je na piśmie.

Odnosnie opisu pierwszych dwóch części „tajemnicy”, już zresztą wcześniej opublikowanych i stąd powszechnie znanych, wybrano tekst zapisany przez siostrę Łucję w trzecim wspomnieniu datowanym 31 sierpnia 1941 r.; w czwartym wspomnieniu z 8 grudnia 1941 r. siostra Łucja uzupełniła je kilkoma dodatkowymi uwagami.

¹ „Wiadomości KAI. Biuletyn”, 6 lipca 2000, nr 28, 16-24. Tekst włoski: Congregazione per la dottrina della fede, *Il messaggio di Fatima*, Supplemento a L'Osservatore Romano, n. 147, 26-27 VI 2000; „Il Regno. Documenti e attualità”, 1 VII 2000, nr 13 (862), 396-405.

Trzecia część „tajemnicy” została spisana na „polecenie Jego Ekscelencji biskupa Leirii i Matki Najświętszej” 3 stycznia 1944 r.

Istnieje jeden tylko rękopis, którego fotokopia zostaje tutaj zamieszczona. Zapieczętowana koperta była przechowywana najpierw przez biskupa Leirii. Aby zapewnić lepszą ochronę „tajemnicy”, koperta została przekazana 4 kwietnia 1957 r. do Tajnego Archiwum Świętego Oficjum. Siostra Łucja została o tym powiadomiona przez biskupa Leirii.

Zgodnie z rejestrem Archiwum, 17 sierpnia 1959 r. komisarz Świętego Oficjum o. Pierre Paul Philippe OP, w porozumieniu z Jego Eminencją kard. Alfredo Ottavianim, dostarczył kopertę zawierającą zapis trzeciej części „tajemnicy fatimskiej” Janowi XXIII. Jego Świątobliwość „po pewnych wahaniach” odpowiedział: „Poczekajmy. Będę się modlił. Powiadomię ojca o mojej decyzji”².

Papież Jan XXIII postanowił później odesłać zapieczętowaną kopertę do Świętego Oficjum i nie ujawniać trzeciej części „tajemnicy”.

27 marca 1965 r. Paweł VI odczytał jej treść wraz z substytutem, Jego Ekscelencją arcybiskupem Angelo Dell’Acqua, i odesłał kopertę do Archiwum Świętego Oficjum, postanawiając nie publikować tekstu.

Z kolei Jan Paweł II poprosił o dostarczenie mu koperty z trzecią częścią „tajemnicy” po zamachu z 13 maja 1981 r. Jego Eminencja kard. Franjo Seper Prefekt Kongregacji przekazał 18 lipca 1981 r. Jego Ekscelencji arcybiskupowi Eduardo Martinezowi Somalo, substytutowi Sekretariatu Stanu, dwie koperty – białą z oryginalnym tekstem siostry Łucji w języku portugalskim, oraz pomarańczową z tłumaczeniem „tajemnicy” na język włoski. 11 sierpnia tegoż roku arcybiskup Martinez zwrócił obydwie koperty do Archiwum Świętego Oficjum³.

Jak wiadomo, Papież Jan Paweł II od samego początku powziął myśl o zawierzeniu świata Niepokalanemu Sercu Maryi i sam ułożył modlitwę, która miała zostać odczytana podczas liturgii, którą nazwał „Aktom zawierzenia”, sprawowanej w bazylice Matki Boskiej Większej 7 czerwca 1981 r., w uroczystość Zesłania Ducha Świętego – dzień wybrany jako wspomnienie 1600. rocznicy Soboru Konstantynopolitańskiego I i 1550. rocznicy Soboru Efeskiego. Ponieważ Papież nie mógł w niej uczestniczyć, odtworzono jego przemówienie uprzednio zarejestrowane. Poniżej zamieszczamy tekst odnoszący się bezpośrednio do „Aktu zawierzenia”: „O, *Matko ludzi i ludów*, Tobie znane są wszystkie ich cierpienia i nadzieje, Ty czujesz po macierzyńsku wszystkie zmagania między dobrem i złem, światłością i ciemnością, jakie wstrząsają światem – przyjmij nasze wołanie skierowane w Duchu Przenajświętszym wprost do Twojego Serca i *ogarnij miłością Matki i Służebnicy tych, którzy najbardziej na to czekają* – a zarazem: na których zawierzenie Ty również czekasz szczególnie. Weź w swą macierzyń-

² Z dziennika Jana XXIII, zapis z 17 sierpnia 1959 r.: „Audjencje: O. Philippe, Komisarz Ś.O., dostarcza mi list zawierający trzecią część tajemnic fatimskich. Postanawiam odczytać go z moim spowiednikiem”.

³ Należy przypomnieć komentarz, jaki Ojciec Święty zawarł w katechezie podczas audiencji generalnej 14 października 1981 r. na temat „Wydarzenie majowe: Wielkie Boże Doświadczenie”, w: *Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, IV, 2, Città del Vaticano 1981, 409-412.

ską opiekę całą rodzinę ludzką, którą z żarliwością Tobie, o Matko, zawieramy. Niech dla nas wszystkich przybliży się czas pokoju i wolności, czas prawdy, sprawiedliwości i nadziei”⁴.

Jednakże Ojciec Święty, pragnąc jak najwierniej spełnić żądania „Naszej Pani” z Fatimy, postanowił w ciągu Świętego Roku Odkupienia nadać jeszcze pełniejszą formę aktowi zawierzenia z 7 czerwca 1981 r., ponowionemu później w Fatimie 13 maja 1982 r. Dlatego 25 marca 1984 r. na placu św. Piotra, dla upamiętnienia *fiat* wypowiedzianego przez Maryję w dniu zwiastowania, w duchowej jedności z wszystkimi biskupami świata, uprzednio „zwołanymi”, Papież zawiera Niepokalanemu Sercu Maryi ludzi i narody wypowiadając słowa, które nawiązują do żarliwych próśb zanoszonych w 1981 r.:

„I dlatego, o *Matko ludzi i ludów*, która znasz wszystkie ich cierpienia i nadzieje, która czujesz po macierzyńsku wszystkie zmagania między dobrem i złem, światłością i ciemnością, jakie wstrząsają współczesnym światem – przyjmij nasze wołanie skierowane w Duchu Przenajświętszym wprost do Twojego Serca i *ogarnij miłością* Matki i Służebnicy Pańskiej nasz ludzki świat, który Tobie zawieramy i poświęcamy, pełni niepokoju o doczesny i wieczny los ludzi i narodów. Zawieramy Ci i poświęcamy zwłaszcza tych ludzi i te narody, które tego zawierzenia i poświęcenia szczególnie potrzebują. «Pod Twoją obronę uciekamy się, Święta Boża Rodzicielko! Naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych!»”.

W dalszym ciągu Papież wyraźniej nawiązuje do konkretnych problemów, jak gdyby komentując Orędzie Fatimskie na tle smutnych wydarzeń, które potwierdziły jego prawdziwość:

„Stając oto przed Tobą, Matko Chrystusa, przed Twoim Niepokalanym Sercem, pragniemy wraz z całym Kościołem zjednoczyć się z ofiarą, którą z miłości do nas Syn Twój złożył z samego siebie Ojcu: «Za nich Ja poświęcam w ofierze samego siebie – powiedział – aby i oni byli uświęceni w prawdzie» (J 17, 19). Pragniemy zjednoczyć się z naszym Odkupicielem w tym poświęceniu się za świat i za ludzi, które w Jego Boskim Sercu ma moc wyjednać przebaczenie i stać się zadośćuczynieniem.

Moc tego poświęcenia trwa po wszystkie czasy i ogarnia wszystkich ludzi, ludy i narody, zwycięża wszelkie zło, jakie duch ciemności potrafi wzbudzić w sercu człowieka i w jego historii, i jakie istotnie wzbudził w naszych czasach.

O, jak głęboko odczuwamy potrzebę ofiarowania się za ludzkość i za świat, za świat naszych czasów, w zjednoczeniu z samym Chrystusem! Świat bowiem musi mieć udział w odkupieńczej ofierze Chrystusa za pośrednictwem Kościoła.

Znakiem tego jest obecny Rok Odkupienia: nadzwyczajny Jubileusz całego Kościoła.

Bądź błogosławiona w tym Roku Świętym *ponad wszelkie stworzenie*, Służebnico Pańska, która okazałaś najpełniejsze posłuszeństwo Bożemu powołaniu!

⁴ Orędzie radiowe odtworzone podczas liturgii w bazylice Matki Boskiej Większej – Akt czci, wdzięczności i zawierzenia Maryi Pannie Theotokos, w: *Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, IV, 1, Città del Vaticano 1981, 1246.

Bądź pozdrowiona Ty, która *jesteś całkowicie zjednoczona* z odkupieńczą ofiarą Twojego Syna!

Matko Kościoła! Oświecaj Lud Boży, idący drogami wiary, nadziei i miłości! Oświecaj zwłaszcza ludy, których ofiarowania i zawierzenia przez nas oczekujesz. Pomóż nam żyć w prawdzie ofiary Chrystusa za całą ludzką rodzinę współczesnego świata.

Zawieramy Ci, o Matko, świat, wszystkich ludzi i wszystkie narody, *zawieramy Ci takie samo poświęcenie świata*, składając je w Twoim macierzyńskim Sercu.

O, Niepokalane Serce! Pomóż nam odeprzeć groźbę zła, które tak łatwo zakorzenia się w sercach ludzi współczesnych, a którego nieobliczalne skutki ciąży już dziś nad naszym życiem i zdają się zamykać drogi ku przyszłości!

Od głodu i wojny, *wybaw nas!*

Od wojny atomowej, od niewyobrażalnego samozniszczenia, od wszelkich wojen, *wybaw nas!*

Od grzechów przeciw życiu człowieka od chwili poczęcia, *wybaw nas!*

Od nienawiści i poniżania godności synów Bożych, *wybaw nas!*

Od wszelkiej niesprawiedliwości w życiu społecznym, narodowym i międzynarodowym, *wybaw nas!*

Od pochopnego deptania przykazań Bożych, *wybaw nas!*

Od prób zacierania w ludzkich sercach prawdy samego Boga, *wybaw nas!*

Od utraty świadomości dobra i zła, *wybaw nas!*

Od grzechów przeciw Duchowi Świętemu, *wybaw nas! wybaw nas!*

O Matko Chrystusa, przyjmij to wołanie *brzemienne cierpieniem* wszystkich ludzi! *Brzemienne cierpieniem* całych społeczeństw! Pomagaj nam zwyciężać mocą Ducha Świętego wszelki grzech: grzech człowieka i «grzech świata», grzech w każdej postaci. Niech w dziejach świata ujawni się raz jeszcze nieskończona moc zbawcza Odkupienia: moc miłosiernej Miłości! Niech ona powstrzyma zło! Niech przemieni sumienia! Niech w Twoim Niepokalanym Sercu ukaże się wszystkim *światło Nadziei!*⁵.

Siostra Łucja osobiście potwierdziła, że taki uroczysty i powszechny akt poświęcenia odpowiadał temu, czego zażądała Matka Boża („*Sim, esta feita, tal como Nossa Senhora a pediu, desde o dia 25 de Marco de 1984*” „Tak, zostało uczynione, jak prosiła Nasza Pani, 25 marca 1984”: list z 8 listopada 1989 r.). A zatem wszelkie dyskusje i jakiegokolwiek dalsze petycje są bezpodstawne.

Do opublikowanej dokumentacji włączono obok rękopisów siostry Łucji cztery inne teksty: 1) list Ojca Świętego do siostry Łucji datowany 19 kwietnia 2000 r.; 2) relację z rozmowy z siostrą Łucją, jaka odbyła się 27 kwietnia 2000 r.; 3) oświadczenie odczytane na polecenie Ojca Świętego w Fatimie 13 maja br. przez Jego Eminencję kardynała Angelo Sodano, Sekretarza Stanu; 4) komentarz teologiczny Jego Eminencji kardynała Josepha Ratzingera, Prefekta Kongregacji Nauki Wiary.

⁵ W Jubileuszowym Dniu Rodzin Papież zawiera Maryi ludzi i narody, w: *Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, VII, 1, Città del Vaticano 1984, 775-777.

Wskazówkę dla interpretacji trzeciej części „tajemnicy” siostra Łucja zawarła już w liście do Ojca Świętego z 12 maja 1982 r. Pisze w nim:

„Trzecia część tajemnicy odnosi się do słów Matki Bożej «jeżeli nie, [Rosja] rozszerzy swoje błędne nauki po świecie, wywołując wojny i prześladowania Kościoła. Dobrzy będą męczenni a Ojciec Święty będzie miał wiele do cierpienia, różne narody zginą» (13-VII-1917). Trzecia część tajemnicy jest symbolicznym objawieniem, odnoszącym się do tej części Orędzia, która spełni się zależnie od tego, czy przyjmimy żądania zawarte w samym Orędziu: «Jeżeli przyjmą moje żądania, Rosja nawróci się i zaznają pokoju; jeżeli nie, rozszerzy swoje błędne nauki po świecie itd.».

Ponieważ nie przyjęliśmy tego wezwania zawartego w Orędziu, jesteśmy świadkami jego spełnienia, a Rosja rzeczywiście załała świat swoimi błędami. A chociaż nie oglądamy jeszcze całkowitego wypełnienia się ostatniej części tego proroctwa, widzimy, że stopniowo zbliżamy się do niego wielkimi krokami. Nastąpi ono, jeżeli nie zawrócimy z drogi grzechu, nienawiści, zemsty, niesprawiedliwości, łamania praw człowieka, niemoralności, przemocy itd.

I nie mówmy, że to Bóg tak nas karze; przeciwnie, to ludzie sami ściągają na siebie karę. Bóg przestrzega nas cierpliwie i wzywa do powrotu na dobrą drogę szanując wolność, jaką nam podarował; dlatego to ludzie ponoszą odpowiedzialność”.

Decyzja Ojca Świętego Jana Pawła II, by ogłosić trzecią część „tajemnicy” fatimskiej, zamyka pewien etap historii, naznaczony tragicznie przez ludzką żądzę władzy i niegodziwość, ale przeniknięty także miłosierną miłością Boga i troskliwą czujnością Matki Jezusa i Kościoła.

Działanie Boga, Pana dziejów, i współodpowiedzialność człowieka, przeżywającego swoją wolność jako dramat i owocny dar, to dwa filary, na których wznosi się historia ludzkości.

W objawieniach fatimskich Matka Boża przypomina nam o tych zapomnianych wartościach, o tej przyszłości człowieka w Bogu, w której mamy czynny i odpowiedzialny udział.

Watykan, 26 czerwca 2000

+ Abp Tarcisio Bertone, SDB
Emerytowany Arcybiskup Vercelli
Sekretarz Kongregacji Nauki Wiary